

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ
(SOFT SKILLS)**

SKILLS UP

 Project: SkillsUp: Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για την αγορά εργασίας σήμερα και αύριο. (SkillsUp), No 2016-1-LT01-KA204-023143

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ 'ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ'

Ευρωπαϊκό Πλαίσιο – Βασικές δεξιότητες (key competencies)

Η αγορά εργασίας εξελίσσεται διαρκώς. Ικανότητες, δεξιότητες και προσόντα που χρειάζονται οι άνθρωποι αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου. Για να μπορούν να ανταποκριθούν στις αλλαγές αυτές τα άτομα πρέπει να εφοδιαστούν με μια ποικιλία βασικών δεξιοτήτων συμπεριλαμβανομένων γραφής, ανάγνωσης, μαθηματικών, ξένων γλωσσών, θετικών επιστημών και ψηφιακής τεχνολογίας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάζεται με τα κράτη μέλη της ΕΕ για να στηρίξουν και να ενδυναμώσουν τις 'προσωπικές δεξιότητες - key competences' – γνώση, προσόντα και συμπεριφορές τα οποία θα βοηθήσουν τα άτομα να επιτύχουν τους προσωπικούς και επαγγελματικούς στόχους τους και να ανταποκριθούν στις σημερινές ποικίλες και απρόβλεπτες ανάγκες της σύγχρονης αγοράς εργασίας. Αυτές οι δεξιότητες 'κλειδιά' συμπεριλαμβάνουν κλασικά προσόντα όπως αποτελεσματική επικοινωνία στην μητρική γλώσσα, γνώση ξένων γλωσσών, ψηφιακές δεξιότητες, ανάγνωση και γραφή, βασική γνώση μαθηματικών και θετικών επιστημών καθώς και οριζόντιες δεξιότητες όπως η ικανότητα εκμάθησης, η επιχειρηματικότητα, η δημιουργικότητα, η ανάληψη πρωτοβουλιών, κοινωνική και αστική ευθύνη, και η πολιτισμική ευαισθητοποίηση.

Οριζόντιες δεξιότητες όπως η ικανότητα απόκτησης γνώσης και ανάληψης πρωτοβουλίας θα βοηθήσουν τα άτομα να ανταποκριθούν στις ανάγκες της επαγγελματικής τους ανέλιξης οι οποίες με βάση τα σημερινά δεδομένα είναι δύσκολο να προβλεφθούν και κινούνται σε διάφορες κατευθύνσεις. Οι επιχειρηματικές δεξιότητες θα συμβάλουν στην εργοδότηση ιδιαίτερα νεαρών ατόμων καθώς και στην δημιουργία νέων επιχειρήσεων γενικά στο σύνολο.

Είναι επίσης σημαντικό να προσδιορίζουμε και να διαχειριζόμαστε τη διαθεσιμότητα των απαιτούμενων δεξιοτήτων, ικανοτήτων και προσόντων με ένα πιο επαρκή, παραγωγικό και σύγχρονο τρόπο.

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς (European Reference Framework)¹ καθορίζει οκτώ βασικές δεξιότητες (key competences) για την δια βίου μάθηση οι οποίες παραθέτονται πιο κάτω:

1. *Επικοινωνία στην μητρική γλώσσα*
2. *Επικοινωνία σε ξένες γλώσσες*
3. *Δεξιότητα στα μαθηματικά και βασική γνώση στην επιστήμη και τεχνολογία*
4. *Ψηφιακές δεξιότητες*
5. *Ικανότητα εκμάθησης*
6. *Κοινωνική και αστική ευθύνη*
7. *Πρωτοβουλία και Επιχειρηματικότητα*
8. *Πολιτισμική συνείδηση και έκφραση*

Όλες οι βασικές δεξιότητες (key competences) θεωρούνται εξίσου σημαντικές επειδή η κάθε μια από αυτές συμβάλει καθοριστικά στην επιτυχημένη ζωή ενός ατόμου στην σύγχρονη κοινωνία της γνώσης. Πολλές από τις ικανότητες αλληλοσυνδέονται γεγονός που σημαίνει ότι πτυχές ουσιαστικές για ένα τομέα θα υποστηρίξουν την δεξιότητα σε ένα άλλο. Η ικανότητα στις θεμελιώδεις βασικές γνώσεις της γλώσσας, της γραφής και ανάγνωσης, των μαθηματικών και των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας αποτελεί την βάση για την μάθηση και η θέληση για μάθηση στηρίζει όλη την μαθησιακή διαδικασία.

Υπάρχει ένας αριθμός θεμάτων τα οποία εφαρμόζονται σε όλο το Πλαίσιο Αναφοράς (Reference Framework) επειδή σχετίζονται και με τις 8 βασικές δεξιότητες : η δημιουργικότητα, η ανάληψη πρωτοβουλίας, η επίλυση προβλημάτων, η κριτική σκέψη, η αξιολόγηση του κινδύνου, η λήψη αποφάσεων και η επικοδομητική διαχείριση των συναισθημάτων. Αυτές οι οριζόντιες δεξιότητες είναι στην πραγματικότητα βασικές κοινωνικές δεξιότητες, οι οποίες συμβάλλουν στην ανάπτυξη των βασικών ικανοτήτων (key competencies).

¹ Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning (OJ L 394, 30.12.2006, p. 10–18)

Κοινωνικές Δεξιότητες

Οι κοινωνικές δεξιότητες είναι οι δεξιότητες που χρησιμοποιούμε για να επικοινωνούμε και να κοινωνικοποιούμαστε μεταξύ μας, τόσο λεκτικά όσο και μη λεκτικά μέσα από χειρονομίες, την στάση του σώματος και την προσωπική μας εμφάνιση.

Τα άτομα έχουν την τάση να ζουν σε μια κοινωνία και για το λόγο αυτό έχουν αναπτύξει πολλούς τρόπους επικοινωνίας για την μετάδοση πληροφοριών, σκέψεων και συναισθημάτων με άλλα άτομα.

Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΔΙΕΥΡΥΝΕΙ ΤΗΝ ΓΝΩΣΗ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΟΥΜΕ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ, τα μηνύματα που ανταλλάσσουμε και πώς μπορούμε να βελτιώσουμε τους τρόπους επικοινωνίας μας ώστε αυτή να γίνει πιο ικανή και αποτελεσματική.

Η ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων είναι μια διαδικασία που αρχίζει από τα πρώτα χρόνια στο σχολείο και μέσω διαφόρων άλλων μορφών αλληλεπίδρασης με τους ανθρώπους. Λόγω της σημαντικότητας τους, διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην καλή ευημερία του παιδιού. Μελέτες έχουν δείξει ότι τα παιδιά με μη αναπτυγμένες κοινωνικές δεξιότητες είναι επιρρεπή σε προβλήματα στο σχολείο ή ακόμα και αργότερα ως ενήλικες όταν αρχίσουν να εργάζονται. Η έλλειψη κοινωνικών δεξιοτήτων επηρεάζει την ικανότητά τους να μαθαίνουν και συχνά προκαλεί επιθετική συμπεριφορά κατά την παιδική ηλικία και την εφηβεία. Οι έφηβοι που δεν έχουν φυσιολογικές και υγιείς κοινωνικές δεξιότητες είναι εκτεθειμένοι να:

- ✚ Μην επικοινωνούν σωστά με τους γονείς τους και τους συνομηλικούς τους.
- ✚ Προκαλούν αρνητικές αντιδράσεις στους άλλους που συχνά οδηγεί σε μεγαλύτερο κίνδυνο να απορριφθούν από τους συνομηλικούς τους. Συχνά αποτελεί παράγοντα για σχολικής κακοποίησης.
- ✚ Εμφανίζουν συμπτώματα κατάθλιψης, επιθετικότητας και άγχους
- ✚ Έχουν χαμηλούς βαθμούς
- ✚ Αναπτύσσουν εγκληματική συμπεριφορά

Παιδιά και έφηβοι με καλά αναπτυγμένες κοινωνικές δεξιότητες:

- ✚ Έχουν καλύτερες, πιο υγιείς και αποτελεσματικές σχέσεις με τους ανθρώπους.
- ✚ Έχουν καλύτερες δεξιότητες για κοινωνική συμμετοχή
- ✚ Έχουν μια πιο ευτυχισμένη, γεμάτη και ποικίλη κοινωνική ζωή.
- ✚ Έχουν ψηλότερο επίπεδο αυτοπεποίθησης, εμπιστοσύνης και ψυχικής σταθερότητας.

- ✚ Τείνουν να επιδεικνύουν καλύτερα επιτεύγματα σταδιοδρομίας και επιτυχίας σε πολλούς τομείς

Σχετικά με την εκπαίδευση:

Η εκπαίδευση αποτελείται από 6 ενότητες που επικεντρώνονται σε έξι βασικές προσωπικές δεξιότητες . Προσφέρει τόσο θεωρητική γνώση όσο και πρακτικές ασκήσεις που έχουν ως στόχο την αύξηση της γνώσης και της ενημέρωσης των εκπαιδευομένων για τις 'προσωπικές δεξιότητες –soft skills ' καθώς και πως θα μπορούν να βελτιώσουν τις δικές τους.

Αυτό το εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες:

1. *Επικοινωνία*
2. *Αυτονομία & Αυτορρύθμιση*
3. *Συναισθηματική νοημοσύνη*
4. *Αυτοπεποίθηση (Κίνητρο, Αυτογνωσία)*
5. *Δεξιότητα επιχειρηματικότητας*
6. *Επίλυση κοινωνικών προβλημάτων*

Κάθε ενότητα περιλαμβάνει θεωρητικό και πρακτικό μέρος το οποίο βασίζεται σε ψυχολογικά παιχνίδια και ασκήσεις που ενθαρρύνουν τους συμμετέχοντες να σκέφτονται δημιουργικά και να εξασκούν τις ικανότητές τους για επικοινωνία

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα έχει ως στόχο να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να αποκτήσουν γνώσεις και να βελτιώσουν τις κοινωνικές τους ικανότητες και δεξιότητες. Έχει ως στόχο να τους ενθαρρύνει να υιοθετήσουν συγκεκριμένες δεξιότητες ως βάση για την κοινωνική τους παρουσία στο σύνολο μέσα στην κοινωνία και με αυτόν τον τρόπο να συμβάλλουν στα επαγγελματικά και προσωπικά τους επιτεύγματα.